

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

Пояснювальна записка і розрахунки
до магістерської кваліфікаційної роботи

МРЕ.315.01.04 ПЗ

Виконав:

студент групи: 213-ФС-Д23

спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

(роботу виконано самостійно, відповідно
до принципів академічної доброчесності)

Лоза І.А.

Керівник: доцент, канд. екон.наук

Тройнікова О.М.

Рецензент: професор, доктор екон.наук

Овчиннікова В.О

2025р.

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 115 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 8 рисунків, 27 таблиць, 60 літературне джерело.

Актуальність теми. В сучасних умовах ринкових відносин, у зв'язку з суттєвим розширенням прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, пошуку шляхів підвищення та зміцнення фінансової стабільності. Сьогодні перед вітчизняними підприємствами стоїть ключове завдання, яке полягає в можливості функціонувати та мати позитивні результати діяльності в досить складних умовах: військова агресія, політична нестабільність, високий рівень інфляції, висока конкуренція на ринках збуту, значний рівень ризику втрати прибутку.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо процесу дослідження формування прибутковості підприємства.

Об'єктом дослідження є процес дослідження ефективності формування прибутковості підприємств з метою підвищення стабільності їх діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до процесу дослідження ефективності формування прибутковості ПрАТ Пивзавод Рогань з метою підвищення стабільності його діяльності.

Методами дослідження є метод наукового узагальнення, метод порівняльного аналізу, метод групування, вертикальний метод, метод розрахунку показників фінансового стану, метод оцінки ефективності антикризових заходів, коефіцієнтний метод та графічний метод.

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних вчених, підручники, періодичні видання, монографії, наукові статті за темою дослідження та фінансова звітність ПрАТ Пивзавод Рогань за період 2021-2023 рр.

Ключові слова: ПРИБУТОК, УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ, ПРИБУТКОВІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ФАКТОРИ, АНАЛІЗ.

ABSTRACT

This qualification paper comprises 111 pages of explanatory text in A4 format, including 8 figures, 27 tables, and 60 references.

Relevance of the Topic. In the current conditions of market relations, with the significant expansion of enterprises' rights in financial and economic activities, the role of timely and high-quality analysis of enterprise conditions, assessment of their liquidity, solvency, and financial stability, as well as the search for ways to enhance and strengthen financial stability, has significantly increased. Today, domestic enterprises face the key challenge of functioning effectively and achieving positive results under complex circumstances, such as military aggression, political instability, high inflation rates, intense market competition, and substantial risks of profit loss.

The purpose of the work is to substantiate the theoretical and methodological provisions and practical recommendations regarding the research process of the formation of the company's profitability.

Object of the Research. The object of the research is the process of studying the effectiveness of enterprise profitability formation to enhance the stability of their operations.

Subject of the Research. The subject of the research is the set of theoretical, methodological, and practical approaches to studying the effectiveness of profitability formation at PJSC Rogan Brewery to improve the stability of its operations.

Research Methods. The research employs methods of scientific generalization, comparative analysis, grouping, vertical analysis, calculation of financial state indicators, evaluation of anti-crisis measures effectiveness, coefficient method, and graphical method.

Information Base. The information base of the research consists of works by domestic and foreign scholars, textbooks, periodicals, monographs, scientific articles on the research topic, and financial statements of PJSC Rogan Brewery for 2021–2023.

Keywords: PROFIT, PROFIT MANAGEMENT, PROFITABILITY, EFFICIENCY, FUNCTIONS, FACTORS, ANALYSIS.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінанси облік і аудит

Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

_____ О.Г.Кірдіна

«30» вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

- 1 Тема «Дослідження та удосконалення прибутковості підприємства» керівник Тройнікова Олена Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, затверджена розпорядженням по економічному факультету від «21» жовтня 2024 року № 21/24
- 2 Строк подання студентом закінченої роботи «10» січня 2025 року.
- 3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми дипломної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми дипломної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для виявлення сутності і ролі фінансово-економічного аналізу в діяльності підприємства.
- 4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) виявити економічну сутність фінансових результатів, дослідити теоретичні підходи до аналізу фінансових результатів підприємства та існуючі методи і моделі управління та прогнозування фінансових результатів, провести фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства для чого охарактеризувати та дослідити основні показники діяльності.
- 5 Перелік графічного матеріалу наукові підходи щодо визначення сутності поняття фінансового результату, аналіз активу та пасиву балансу, аналіз ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, аналіз фінансових

результатів, рентабельності, прогнозування фінансових результатів, б

Дата видачі завдання «30» вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	02.10.2024-10.10.2024	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	11.10.2024-17.10.2024	
Консультація з керівником щодо організації роботи	18.10.2024-26.10.2024	
Огляд джерел інформації	27.10.2024-31.10.2024	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	01.11.2024-07.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	08.11.2024-15.11.2024	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	16.11.2024-27.11.2024	
Аналітична обробка інформації та написання висновків до третього розділу роботи та висновків до всієї роботи	01.12.2024-27.12.2024	
Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	10.01.2025	

Студент _____

Керівник _____

Зміст

Вступ	8
1 Теоретичні основи дослідження ефективності формування прибутковості підприємства	12
1.1 Сутність управління формування прибутковості діяльності підприємств	12
1.2 Фактор впливу на управління формування прибутковості діяльності підприємств	15
1.3 Обґрунтування системи показників оцінки процесу управління формування прибутковості діяльності підприємств	16
Висновки до першого розділу	26
2 Діагностика дослідження ефективності формування прибутковості ПрАТ Пивзавод Рогань.	28
2.1 Господарсько-правові засади функціонування та загальна характеристика ПрАТ Пивзавод Рогань	28
2.2 Оцінювання фінансової ефективності економічного стану ПрАТ Пивзавод Рогань	32
2.3 Оцінювання ефективності дослідження формування прибутковості на ПрАТ Пивзавод Рогань	44
2.4 Кореляційно-регресійний аналіз прибутковості ПрАТ Пивзавод Рогань	55
Висновки до другого розділу	60
3 Обґрунтування напрямів удосконалення управління ефективності формування прибутковості на ПрАТ Пивзавод Рогань	63

					МРЕ. 315.01.04 ПЗ				
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Дослідження та удосконалення прибутковості підприємства	Літ.	Арк.	Аркушів	
Розроб.		Лоза І.А.						4	127
Перевір.						УкрДУЗТ			
Реценз.									
Н. Контр.		Тройнікова О.М.							
Затверд.		Кірдіна О.Г.							

3.1 Обґрунтування економічної ефективності скорочення адміністративного персоналу з метою удосконалення управління формуванням прибутковості ПрАТ Пивзавод Рогань	63
3.2 Співпраця з торговими мережами як напрям підвищення ефективності управління формуванням прибутковості ПрАТ Пивзавод Рогань	68
3.3 Прогнозування тенденцій зміни економічної ефективності діяльності ПрАТ Пивзавод Рогань в умовах реалізації запропонованих заходів	74
Висновки до третього розділу	78
Висновки	81
Список використаних джерел	86
Додатки	93

					МРЕ. 315.01.04 ПЗ	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підп.	Дата		

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 (в редакції від 18 березня 2020 р.).
2. Азаренкова Г. М. Журавель, М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самоств. вивчення дисципліни 2-ге вид., випр. і доп. К. : Знання-Прес, 2006. 287 с.
3. Аметов Р. Ф. Виробнича функція в економічному зростанні // *Економіка України*, 2003. № 12. с. 40-45.
4. Беляєв О. О. Економічна політика. Навчальний посібник. 3-тє видання, 2007. К.: КНЕУ. С. 38-40.
5. Н. І. Верхоглядова Н.І., С. Б. Ільїна С.Б., В. П. Шило В.П., Верхоглядова, Н. І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки // *Економічний простір* 2008. № 18. С. 180-192.
6. Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві // *Економіка та управління: історії, реалії та перспективи* 2022. Вип. №1. С. 256-277.
7. Головніна О. Г. Основи соціальної економіки. Підручник 2-ге видання, перероблене та доповнене 2013. К.: Центр учбової літератури. С. 153-157.
8. Гончаров П. В. Аналітичні можливості бухгалтерської (фінансової) звітності в управлінні інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств АПК // *Фундаментальні дослідження*, 2021. №2. Частина 5. С. 1017-1022.
9. Денисенко Л. О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві *Вісник КНУТД*. Вип. №1. 2020. С. 145-151.
10. Костецький Я. І. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробництва аналіз // *Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка* 2012. № 2[28]. С. 98-100.
11. Донець Л. І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових умов формування господарювання: монографія. 2022. Донецьк: Вид-во ДНУЕТ. 255 с.
12. Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві // *Економіка та управління: історії, реалії та перспективи* 2022. Вип. №1. С. 256-277.

13. Єпіфанова І. Ю. Гуменюк, В. С. Фактори зростання прибутку підприємства // *Молодий вчений*. Вип. №7(34), 2022 року.
14. Жигалкевич Ж. М., Фісенко Є.С. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства// *Економіка і суспільство* 2022. Вип. №4. С. 145-148.
15. Іванюта П. В. Управління ресурсами і витратами: навч. посібник. 2009. К. : Центр навчальної літератури. 320с.
16. Шпанковська Н. Г. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій. 2005. Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.
17. Кайтанський І. С., Самофатова В. А., Олійник В. В. Аналіз шляхів і резервів підвищення прибутковості хлібопекарської галузі України // *Економіка харчової промисловості* 2021. № 1. 33-37.
18. Киштимова Е. А., Чернишова О. О. Аналіз факторів підвищення якості прибутку в механізм управління організацією // *Вектор економіки* 2023. №3. С. 75- 78.
19. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп., 2008. К. : Знання. 483 с.
20. Шпанковська Н.Г., Ізвекова І.М. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій. 2005. Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.
21. Костецький Я.І. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробництва аналіз // *Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка* 2012. № 2[28]. С. 98-100.
22. Костецький Я. І. Факторний аналіз рентабельності діяльності сільськогосподарських підприємств *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 10. Ч. 4. С. 179-181.
23. Кравченко В.П., Могилей А.О. Дослідження резервів зростання прибутковості підприємства (на прикладі ПАТ «Червона Зірка») // *Наукові записки*. Вип. №13, 2013 року.
24. Красова, А. С., Літньова Н.А. Особливості обліку витрат і визначення фінансового результату в будівельних організаціях // *Наукові записки* 2010. №2. С.

56-61.

25. Літньова Н. А. Сучасні підходи вдосконалення методології механізму управління сталим розвитком промислових підприємств // *Наукові записки* 2020. № 1 (9) . С. 121-127.

26. Макеєнко А. Г. Інноваційна діяльність як один із факторів впливу на прибуток суб'єктів господарювання в Україні // *Інвестиції: практика та досвід* 2013. № 13. С. 62-65.

27. Мартиненко В. П. Стратегія життєздатності промислових підприємств: монографія / В. П. Мартиненко, 2006. К. : Центр навчальної літератури. - 328 с.

28. Міроседі С. А., Міроседі Т.Г. Веремєєва Ю.С. Фактори та резерви збільшення прибутку підприємства // *Символ науки* 2022. № 4-1(16). С. 142-146.

29. Шпанковська Н. Г. Економічна діагностика. Розділ II. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій / 2005. Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.

30. Мочерний С. В. Економічна теорія. Підручник. К.: Видавничий центр «Академія» 2004. С. 75-80.

31. Нагрецькіс А. Ю. Управління прибутком підприємства // *Ефективна економіка*. 2023. Вип. №2. С. 125-131.

32. Петруня Н. В. Фінансові результати як джерело формування активів сільськогосподарських підприємств // *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Фінанси і кредит» 2007. Суми: СНАУ. №1. С. 56-59.

33. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним // *Young Scientist* 2023. Вип. №2. С. 299-303.

34. Нікіфорова Є. В., Шнайдер О.В. Економічний потенціал як сукупність ресурсів фінансовогосподарської діяльності // *Азимут наукових досліджень: економіка та управління* 2013. Вип. №1. С. 20-22.

35. Огійчук М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення // *Економіка АПК*, 2009. № 6. С. 3145.

36. Олійник О. В. Прибутковість різних видів економічної діяльності і тенденції їх розвитку // *Вісник ХНАУ*. Серія: Економіка АПК і природокористування 2008. № 7. С. 311.

37. Отпущеннікова О. Н. Вибір методів управління прибутком // *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. Зб. наук. праць Східноукраїнського національного

університету імені Володимира Даля, 2002. Вип. 9. Луганськ : СЛУ ім. В. Даля. С. 37-43.

38. Петруня Н. В. Фінансові результати як джерело формування активів сільськогосподарських підприємств // *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит»* 2007. Суми: СНАУ. №1. С. 56-59.

39. Погребняк А. Ю. Механізм антикризового управління на підприємствах машинобудування : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут» МОН України, м. Харків 2022.

40. Посилаєва К. І. Підходи визначення прибутку для аналізу ефективності діяльності підприємства // *Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування* 2008. № 7. С. 8387.

41. Плаксієнко В.Я., Дацій О.І. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку // *Облік і фінанси АПК* 2009. № 2. С. 16-21.

42. Ратошнюк Т. М. Перспективи розвитку хмелярства України в контексті євроінтеграційних процесів // *Економіка АПК*. 2008. №4. С. 59 - 62.

43. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах // *Ефективна економіка* 2021. №4.

44. Рубан Л. О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств за сучасною формою балансу // *Вісник НТУ«ХПІ»*. Вип. №26(1135), 2021р.

45. Рязаєва Т. Г. Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства / Т. Г. Рязаєва, І. В. Стасюк // *Вісник Хмельницького національного університету*. Вип. №3, 2010 р. С. 177-181.

46. Семенко О. Г. Аналіз розвитку харчової промисловості України // *Економічний вісник університету*. Вип. №33/1. 2023 р.

47. Стецюк С. С. Фактори впливу на прибуток м'ясопереробних підприємств Черкаської області // *Вісник аграрної науки Причорномор'я* 2013. Вип. 1. С. 72-81.

48. Суровнева А.А., Полянин А. В., Головіна Т.А. Особливості менеджменту некомерційних організацій // *Праця і соціальні відносини*. 2023. №4. С. 33-38.

49. Трегубов О.С., Лісовий Д.І. Резерви підвищення ефективності управління формуванням доходів і прибутку підприємства // *Економіка і організація управління*. Вип. №4(19) 4(20) 2020 року.

50. Тридід О.М., Тижненко О.Г., Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання: монографія. 2009. К.: УБС НБУ.213с.

51. Тульчинська С.О., Бершадська І.І., Напрями удосконалення механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні // *Електронний науково-практичний фаховий журнал «Східна Європа: економіка, бізнес та управління»*. Дніпро : ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», 2023. Вип. №3(14). С. 123-127.

52. Тульчинська С.О., Бершадська І.І., Напрями удосконалення управління прибутком на підприємстві // *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. Дніпро : Дніпропетров. держ. аграрний ун-т: ТОВ «ДКС Центр» 2023. Вип.№5. С. 56-63.

53. Тульчинська С.О., Бершадська І.І., Формування прибутку на підприємствах харчової промисловості // *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 21 травня 2023 р.) «Проблеми розвитку потенціалу підприємства в глобальних економічних умовах»* 2023. К : НАУ. С. 8-10.

54. Тютюнник Ю.М., Тютюнник, С.В., Череп, А.В. Динаміка показників оцінювання майнового стану сільськогосподарських підприємств Полтавської області Проблеми визначення фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи // *Збірник наукових праць «Актуальні проблеми економіки»*.

Вип. № 6, 2020. С. 233- 236.

55. Шаріпов Ш. А. Аналіз формування і розподілу прибутку підприємства // *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 11-2 (16). С.174-177.

56. Шендерівська Л. П. Фактори впливу на прибуток поліграфічного підприємства // *Економічний аналіз*. 2020. Т. 16 (2). С.203- 209.

57. Шпанковська Н.Г., Ізвекова І.М. Економічна діагностика. Розділ І. Основні категорії економічної діагностики: Опорний конспект лекцій. 2021. Дніпропетровськ: НМетАУ. 52 с.

58. Шпанковська Н. Г., Ізвекова І.М. Економічна діагностика. Розділ ІІ. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій 2005. Дніпропетровськ: НМетАУ. 120 с.

59. Шпанковська Н. Мушнікова С., Камеко Г . Проблемні аспекти методології економічної діагностики // *Науковий збірник «Формування ринкової економіки в Україні»*. Спецвипуск 15 (частина 2), 2021. Львів: ЛНУ. С. 734-738.

60. Щука В. Г., Щипанова Я.І. Обґрунтування вибору факторів, які чинять вплив на чистий прибуток енергопостачального підприємства ПАТ «Хмельницькобленерго» для його моделювання // *Вісник Хмельницького національного університету*. . *Економічні науки*. 2021. 1. С. 105-108.